

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Budżetu i Finansów

KBF – 4101-07-05/2012

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 52 31, F +48 22 444 52 24
kbf@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P12/036 „Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Budżetu i Finansów
Kontroler	Renata Izdebska-Binieć, główny specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr 82518 z dnia 3 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Bank Gospodarstwa Krajowego, Warszawa, Aleje Jerozolimskie 7
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Daniluk, Prezes Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w zbadanym zakresie.

Bank Gospodarstwa Krajowego, w celu finansowania Krajowego Funduszu Drogowego, emitował obligacje i zaciągał kredyty. Kwoty zobowiązań z powyższych tytułów ujmowane były w pełnej wysokości w ewidencji księgowej prowadzonej dla Krajowego Funduszu Drogowego oraz w sprawozdawczości finansowej KFD.

Przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego bilanse KFD, rachunek zysków i strat, sprawozdania z wykonania wpływów i wydatków KFD oraz przesyłane do Ministerstwa Finansów informacje o kwotach zobowiązań z tytułu emisji obligacji i zaciągniętych kredytów zawierały dane zgodne z ewidencją księgową.

Finansowanie zadań KFD poprzez emisję obligacji zapewniało pozyskanie środków, oprocentowanych nieco wyżej od obligacji Skarbu Państwa, głównie ze względu na mniejszą skalę emisji tych papierów w porównaniu do papierów skarbowych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość danych przekazywanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, dotyczących zobowiązań Krajowego Funduszu Drogowego

Opis stanu
faktycznego

Wielkość zobowiązań KFD z tytułu emisji obligacji i zaciągniętych kredytów w okresie objętym kontrolą wynosiła:

w mln zł

Lp.	Tytuł zobowiązań	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1.	Zaciągnięte kredyty	5 786,5	9 828,0	13 858,8
2.	Nominalna wartość obligacji	9 916,6	14 970,1	22 553,9
	RAZEM	15 703,1	24 798,1	36 412,7

(dowód: akta kontroli str. 5-28)

Zobowiązania te były ujmowane w ewidencji księgowej KFD na kontach grupy 173 z tytułu zaciągniętych kredytów oraz na kontach 46003 z tytułu nominalnej wartości obligacji. Zostały one zaewidencjonowane w wysokościach wynikających z uruchomionych transz kredytów i wartości nominalnej sprzedanych obligacji.

Odsetki od zaciągniętych kredytów zostały ujęte na koncie 179, odsetki od obligacji na kontach grupy 469, a z tytułu rozliczenia dyskonta i premii na kontach 46010 i 46020.

Kwoty zobowiązań, po uwzględnieniu odsetek i rozliczeń dotyczących premii i dyskonta, były wykazywane w pasywach bilansów KFD jako zobowiązania bilansowe. Na koniec lat 2009 - 2011 wyniosły one odpowiednio 15.716,6 mln zł, 24.965,2 mln zł i 36.712,9 mln zł. Wielkości te były zgodne z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 6-85)

Na powyższe zobowiązania według stanu na 31 grudnia 2011 r. zostały udzielone gwarancje Skarbu Państwa w wysokości 62.993 mln zł. Gwarancje z tytułu umów kredytowych, obejmujące zobowiązania kredytowe i odsetkowe wyniosły 29.464 mln zł, a gwarancje z tytułu emisji obligacji, uwzględniające zobowiązania z tytułu nominalu obligacji i odsetkowe 33 429 mln zł. Podstawą udzielenia gwarancji przez Ministra Finansów były uchwały Rady Ministrów.

(dowód: akta kontroli str. 341-347)

Informacje zawarte w przekazywanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego do GUS bilansach Funduszu wraz z rachunkiem zysków i strat oraz sprawozdaniach z wykonania wpływów i wydatków KFD prezentowały zadłużenie z tytułu kredytów i obligacji powiększone o odsetki. Informacje przekazywane do Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów ujmowały zadłużenie nominalne, tj. bez odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 134-185, 341)

W planach finansowych KFD ujmowane były m.in. wpływy i wypłaty na realizację, w ramach systemu koncesyjnego, zadań wynikających z umów, zawartych pomiędzy podmiotami prywatnymi i Ministrem właściwym ds. transportu o budowę i eksploatację autostrad (dwóch etapów autostrady A1 i odcinka autostrady A2). Gwarancji pełnych i terminowych wypłat ze środków Krajowego Funduszu

Drogowego w zakresie wynikającym z umów koncesyjnych udzielił Skarb Państwa. Zobowiązania z tytułu tych wypłat nie są zobowiązaniami KFD i BGK nie posiada informacji o wartości zadłużenia wynikającego z umów koncesyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 346)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Banku Gospodarstwa Krajowego w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w zbadanym zakresie.

2. Planowanie wydatków i spłat zobowiązań

Opis stanu
faktycznego

Aktualna wieloletnia projekcja przepływów finansowych Krajowego Funduszu Drogowego obejmuje wydatki na inwestycje drogowe ujęte w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015, ustanowionym uchwałą Rady Ministrów nr 10/2011 z dnia 25.01.2011 r., który odpowiada perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2007 - 2013 (okres rozliczenia projektu wynosi n+2 lata). Wydatki na inwestycje drogowe, które będą ponoszone w okresie obowiązywania nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020, ze względu na brak założeń dotyczących tej perspektywy, nie są ujęte w wieloletniej projekcji przepływów finansowych.

Z aktualnej wieloletniej projekcji przepływów finansowych wynika, że zadłużenie KFD na 31 grudnia 2011 r. wynoszące w obligacjach kwotę 22,6 mld zł będzie spłacane do roku 2045, a zadłużenie w kredytach w kwocie 13,9 mld zł będzie spłacane do roku 2042. Największe kwoty spłat z obu powyższych tytułów przypadają na lata 2014 (7,3 mld zł) i 2018 (12 mld zł), głównie z tytułu wykupu zapadających obligacji.

(dowód: akta kontroli str. 331-339, 363-366)

Największym źródłem finansowania KFD były wpływy z emisji obligacji i kredyty uzyskane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Stanowiły one w 2011 r. odpowiednio 71,5% i 21,5% pozyskanych środków.

Kredyty udzielane przez EBI na finansowanie Funduszu nie zawierają prowizji ani opłat za udzielenie kredytu czy z tytułu niewykorzystanego salda. Kredyty te zostały przyznane na okres 25-30 lat z 7-10 letnią karencją spłaty. Stopa procentowa dla kredytów wyniosła w przypadku transz złotych o zmiennej stopie procentowej od 5,021% do 5,250% (w okresie odsetkowym od 15 czerwca 2012 r. do 15 września 2012 r.), a transz walutowych o stałej stopie procentowej od 3,274% do 4,275%. Oprocentowanie to było niższe od rentowności polskich obligacji rządowych emitowanych w okresie uruchomienia kredytu.

Rentowność wyemitowanych na rzecz KFD obligacji wynosiła od 6,583% w przypadku obligacji IDS1018 sprzedanych na przetargu w grudniu 2009 r. do 5,096% dla obligacji IPS1014 sprzedanych na przetargu w lipcu 2011 r. Ich cena kształtowana była w oparciu o rentowność obligacji Skarbu Państwa powiększonych o marżę z tytułu niższej płynności obligacji KFD w stosunku do obligacji Skarbu Państwa. Powyższa marża kształtowała się w przedziale od -0,01% do 0,51% w zależności od okresowości obligacji i aktualnych w terminie emisji uwarunkowań rynkowych.

(dowód: akta kontroli str. 359-360)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności Banku Gospodarstwa Krajowego w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do działalności Banku Gospodarstwa Krajowego w objętym kontrolą obszarze i nie formułuje wniosków w tym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 17 października 2012 r.

Kontroler
Renata Izdebska-Biniek
główny specjalista kp

Dyrektor
Departamentu Budżetu i Finansów
Waldemar Długołęcki

.....
podpis

.....
podpis